

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2013. október 18.

OROSZ NYELV

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

Általános útmutató

Kedves Javító Tanárok!

Javasoljuk, hogy az Olvasott szöveg értése, a Nyelvhelyesség és a Hallott szöveg értése vizsgarészek feladatai után található számozott szürke mezőkben a helyes megoldást ☒ jellel jelöljék.

A feladatpontokat és a vizsgapontokat a feladatlapok utolsó oldalán található táblázatba értelemszerűen írják be.

Az Íráskészség vizsgarész feladatlapján a jobb oldalon található margón jelöljék a vizsgázók hibáit.

I. Olvasott szöveg értése

1. Jó megoldásként a javítási-értékelési útmutatóban megadott megoldások fogadhatók el.

Több beírt megoldás esetén a válasz akkor sem fogadható el, ha közöttük van a jó megoldás is. A szöveges beírást igénylő feladatoknál a javító tanár dönti el, hogy a megoldás tartalmazza-e a javítási-értékelési útmutatóban megadott tartalmi elemeket.

2. Minden jó megoldás 1 pontot ér. Fél pont és többletpont nem adható.

3. **A vizsgázó válaszaiban előforduló nyelvtani és helyesírási hibák csak akkor befolyásolják az adható pontszámot, ha miattuk érthetetlen a válasz.**

4. Az elérhető maximális feladatpont: **30**.

1. feladat

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
K)	Г)	В)	А)	Д)	З)	Б)	Ж)	Е)

2. feladat

10. Один день недели Третьяковка будет работать до 8-и вечера.	–
11. По мнению Марины Эльзесер, посетители музея будут довольны этим изменением.	+
12. Сотрудники музея собираются организовать разные вечерние программы.	+
13. Временные выставки и раньше были открыты до позднего вечера каждый день.	–
14. Длинные дни в музее понравились в основном молодой публике.	+
15. После изменений в работе музея сотрудники должны больше работать.	–
16. Один «длинный день» в неделю введут и в некоторых других столичных музеях.	+
17. Московские музеи теперь будут работать так, как большие европейские музеи.	+
18. В московских музеях можно только осматривать экспозиции.	–
19. Музей «Дом Булгакова» организует и театральные представления.	+
20. Молодёжь с удовольствием посещает центр «Artplay».	+
21. В центре дизайна организуют специальные зимние программы.	+
22. Московские музеи работают без выходных дней.	–

3. feladat

23. Для читателей всех возрастов.
24. Она просто начала писать.
25. Не врать себе и окружающим. / Говорить правду.
26. Честность.
27. Школа учит детей социальным ролям.
28. Сюжеты у неё простые и спокойные.
29. О социальных проблемах. / О проблемах выбора.
30. Понять, что стоит бороться со злом.

II. Nyelvhelyesség

1. Jó megoldásként csak a javítási-értékelési útmutatóban megadott megoldások fogadhatók el.
2. Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. **Több beírt megoldás esetén a válasz akkor sem fogadható el, ha közöttük van a jó megoldás is.**
3. **A nyelvhelyességi vagy helyesírási hibával leírt megoldás nem fogadható el!**
4. Minden jó megoldás 1 pontot ér. Fél pont és többletpont nem adható.
5. Az elérhető maximális feladatpont: **40**.

1. feladat

1.	-ов
2.	-ом / -ами
3.	-й
4.	-ам
5.	-ёй
6.	-й
7.	-ую
8.	-ь

2. feladat

9.	Через
10.	в
11.	Ø
12.	от
13.	Для

3. feladat

14.	двадцати
15.	мимо
16.	музея
17.	состоит
18.	вам
19.	Любителей
20.	Самое
21.	интересное
22.	жалуются
23.	игровую
24.	тематику

4. feladat

25.	в отличной форме
26.	живописи
27.	по хозяйству
28.	и
29.	проводит
30.	на деревья
31.	чем людей
32.	обе
33.	вошли
34.	над
35.	сам
36.	отказывается
37.	собирается
38.	так что
39.	такое
40.	что

Átváltási táblázat

Feladatpont	Vizsgapont
40	30
39	30
38	29
37	28
36	27
35	27
34	26
33	25
32	24
31	24
30	23
29	22
28	21
27	21
26	20
25	19
24	18
23	18
22	17
21	16
20	15

Feladatpont	Vizsgapont
19	15
18	14
17	13
16	12
15	12
14	11
13	10
12	9
11	9
10	8
9	7
8	6
7	6
6	5
5	4
4	3
3	3
2	2
1	1
0	0

III. Hallott szöveg értése

- Jó megoldásként a javítási-értékelési útmutatóban megadott megoldások fogadhatók el.
Több beírt megoldás esetén a válasz akkor sem fogadható el, ha közöttük van a jó megoldás is. A szöveges beírást igénylő feladatoknál a javító tanár dönti el, hogy a megoldás tartalmazza-e a javítási-értékelési útmutatóban megadott tartalmi elemeket.
- Minden jó megoldás 1 pontot ér. Fél pont és többletpont nem adható.
- A vizsgázó válaszaiban előforduló nyelvtani és helyesírási hibák csak akkor befolyásolják az adható pontszámot, ha miattuk érthetetlen a válasz.**
- Az elérhető maximális feladatpont: **22**.

1. feladat

- В семинаре участвовали только учёные / учёные и бизнесмены.
- В огромных японских городах очень / не очень много сделали для удобства жизни.
- Общественный транспорт в Японии работает точно / с опозданиями.
- По японскому городу лучше ездить на автомобиле / на общественном транспорте.
- Японские студенты ездят / не ездят в университет на машинах.
- Центральный вокзал города Саппора связан с 7 / 4 линиями метро.
- Японские пассажиры очень боятся / совсем не боятся контролёров.

2. feladat

8.	В Европе русский язык занимает пятое место по популярности.	+
9.	В Америке на первом месте по популярности стоит французский язык.	–
10.	Большинство американских студентов учит русский, чтобы получить хорошую работу.	–
11.	Жанна Агалакова – специалист по изучению иностранных языков.	–
12.	Жанна Агалакова знает четыре иностранных языка.	+
13.	Жанна считает, что французы предпочитают и с иностранцами говорить на своём родном языке.	+
14.	Жанна хорошо выучила французский за полгода.	–

3. feladat

15. О прошлом газет.
16. В Китае.
17. Богатым людям (чиновникам, торговцам).
18. Деньги / монету.
19. Во Франции.
20. Французский король (Людовик VIII).
21. В этот день вышла первая русская газета.
22. Главным редактором и корректором.

Átváltási táblázat

Feladatpont	Vizsgapont
22	30
21	29
20	28
19	26
18	25
17	24
16	22
15	21
14	20
13	18
12	17
11	15

Feladatpont	Vizsgapont
10	14
9	13
8	11
7	10
6	9
5	7
4	6
3	5
2	3
1	2
0	0

A hanghordozón elhangzó szövegek

1.

Недавно в МГУ им. М.В. Ломоносова прошёл международный – российско-японский – семинар по проблемам городского транспорта. С докладами выступило более двадцати участников: научные сотрудники Московского университета и известные японские учёные, профессора японских университетов.

Японские гости рассказали москвичам о том, как им удалось создать огромные города, которые удобны для жизни: с парками, пешеходными и велосипедными зонами, комфортным общественным транспортом. А общественный транспорт – настоящая гордость Японии.

В японских городах, где нет метро, главный вид транспорта – автобусы, которые ходят строго по расписанию и не опаздывают даже в пробки. Именно автобусы, а не личные автомобили, содержание которых является слишком дорогим удовольствием, и ненужным, поскольку есть комфортный и надёжный общественный транспорт. Но большая часть жителей города предпочитает ходить пешком или ездить на велосипеде. Интересно, что японским студентам по закону даже запрещено добираться до учебных заведений на личных автомобилях.

Транспортная инфраструктура продумана до мелочей. Например, центральный железнодорожный вокзал в городе Саппоро связан с другим транспортом. Это 7 веток метро, 4 автобусных терминала, 2 трамвайные станции, подземная общественная парковка. Говорить о достоинствах японского общественного транспорта можно часами. Участники семинара так и делали. Мы же добавим только одну деталь. Когда в японском транспорте появляется контролёр, он сначала снимает с головы фуражку, громко здоровается и просит у пассажиров извинения за беспокойство. Его главная задача – продавать билеты пассажирам, которые не успели их купить, помогать им, а не штрафовать и пугать.

(<http://michiko-cathrin.livejournal.com/1196>)

2.

Наиболее популярным иностранным языком в школах и университетах России по-прежнему остаётся английский. И не только в России. Его изучает около 77% учащихся Европы. На втором месте в Европе – немецкий. Его изучают в качестве второго иностранного в 12 странах. Далее идут французский и испанский языки. Последний в пятёрке – русский. Его изучает больше трёх процентов учащихся Европы.

А в Америке? Социологи опросили полтора миллиона студентов американских колледжей. Оказалось, что больше всего студентов изучает испанский язык. Второй по популярности – французский. В топ-10 самых популярных в Америке иностранных языков вошли также немецкий, итальянский, японский, китайский, русский, арабский.

А зачем люди изучают иностранные языки? Мотивация может быть самой разной. Но она обязательно должна быть. Без неё нет успеха. Кому-то иностранный язык нужен для работы, для карьеры. Кому-то – для знакомства с другой культурой. Например, большая часть американских студентов учит русский язык, потому что мечтает прочитать Достоевского и Пушкина на языке оригинала.

Ну, что же! Читать классиков в оригинале – это серьёзный стимул. Но всё-таки самой типичной мотивацией считают возможности, которые даёт знание языка для работы. Особенно нужны языки тем, кто работает в бизнесе или в журналистике. Мы поинтересовались у популярной телеведущей Первого канала Жанны Агалаковой, сколько языков знает она и как можно выучить несколько языков. Сейчас Жанна работает специальным корреспондентом канала во Франции. Оказалось, что Жанна владеет четырьмя языками – английским, французским, итальянским и испанским. Она охотно рассказала о своих секретах изучения языка. Хотя никаких секретов, в общем-то, и нет. Назовём их рецептами. Первый – приехать в страну и с головой уйти в новый язык. Второй – каждый день читать, даже не всегда понимая текст. Французский Жанна начала учить ещё в Москве. Сначала она часто прилетала в Париж в гости к мужу, который уже работал там. К тому времени она свободно владела тремя языками. Но в Париже, как она сама говорит, чувствовала себя некомфортно. По её мнению, французы так гордятся своим языком, что не хотят говорить на других языках с иностранцами. Пришлось начинать учить французский серьёзно. И за год выучила. С утра до вечера слушала аудиокассеты и три раза в неделю занималась с преподавательницей.

(www.1tv.ru/public)

3.

Ведущая: Доброе утро! С чего вы обычно начинаете день? С чашки крепкого кофе или чая и свежей газеты? В последнее время часто можно услышать, что у бумажных газет нет будущего, что их заменят электронные версии. Однако статистика говорит, что в России и сегодня популярны бумажные газеты, их читает три четверти населения, в том числе и молодёжь. Но сегодня мы предлагаем поговорить не о будущем, а о прошлом газет. Мой собеседник – социолог Евгений Петрович Батурин. Здравствуйте, Евгений Петрович!

Социолог: Здравствуйте, Катя!

Ведущая: Евгений Петрович, скажите, а когда появились первые газеты?

Социолог: Самая первая печатная газета появилась в Китае, и было это в 8 веке. В них печатали важную информацию, например, указы императора.

Ведущая: Вы подчеркнули слово печатная газета. А что, их когда-то писали от руки?

Социолог: Конечно. И довольно долго. В Европе до 1450 года. Такие рукописные газеты стоили очень дорого, и покупали их только богатые люди – чиновники, торговцы.

Ведущая: А откуда пришло само слово газета? Что известно о его происхождении?

Социолог: Слово газета пришло из итальянского языка. Так назывались деньги, мелкая итальянская монета, которую платили за газету в Венеции.

Ведущая: В Венеции? Интересно!

Социолог: Да. Венеция вообще важный для истории газеты город. Например, считается, что именно в этом городе придумали первые бюро, которые собирали информацию. Это то, что сегодня мы называем информационными агентствами. Так возникла профессия «писателей новостей», то есть журналистов.

Ведущая: А когда газеты стали играть важную роль в жизни общества?

Социолог: Первая газета, которая похожа на современные, стала выходить во Франции с 1631 года. Называлась она «Ла газет». Её хозяин получил специальную лицензию как распространитель новостей на территории Франции.

Ведущая: Это значит, что право издавать газету было только у него?

Социолог: Да, в то время это было так. Эта газета интересна также и тем, что именно в ней появилась первая платная реклама. «Ла газет» играла важную роль в политике, об этом говорит тот факт, что в ней писал статьи сам король Людовик VIII.

Ведущая: Неужели сам французский король! Трудно в это поверить!

Социолог: Почему же! Кстати, первое объявление в газете дал тоже король, только английский, когда у него пропала любимая собака. Вы считаете, что это «некоролевское и не царское дело»? Тогда я вас удивлю. И наш царь Пётр I тоже занимался газетой. Первая русская газета вышла по его инициативе 2 января 1702 года. У неё было очень длинное название, но все называли её коротко, по первому слову названия – «Ведомости». Сегодня этот день – 2 января – в России отмечают как праздник – День российской печати.

Ведущая: А что конкретно делал царь Пётр в газете? Он тоже писал статьи?

Социолог: Нет, журналистом он не был, но говоря современным языком, он был главным редактором и корректором. Он сам выбирал статьи из голландских газет и приказывал их перевести на русский язык. После этого редактировал и корректировал газету.

(<http://ru.wikipedia.org/wiki>)

IV. Íráskészség

Az írásfeladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott **értékelési szempontokon** alapul. Mindegyik írásbeli munkát ezen szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot **minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni**.

Az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) az adott szövegkörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

Első feladat

A javítás alapelvei

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Szókincs, kifejezésmód	5
Nyelvtan, helyesírás	5
Összesen	10

2. Amennyiben a feladat megoldása a *Szókincs, kifejezésmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

3. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveg hosszától.

4. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Szókincs és kifejezésmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatos).

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak,
- megfelel-e a nyelvhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatosak a nyelvtani struktúrák és a mondszerkesztés).

A Szókincs, kifejezésmód vagy a Nyelvtan, helyesírás értékelési szempontoknál az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondani-valót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni. Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

E szempontok értékelésénél a megszólítás és az elköszönés hibáit is figyelembe kell venni.

Javítási jelrendszer*Szókincs, kifejezés mód*

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

L = lexikai hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetatlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó.

A formai jegyeket a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

Dátum = D

Megszólítás = M

Köszönés = K

Aláírás = A

A teljesítés minőségét mutató jelek:

K (betű) = az adott formai jegy teljesítése helyes,

√K (hiányjel + betű) = hiányzik vagy nem elfogadható az adott formai jegy,

K (aláhúzott betű) = elfogadható, bár hibás az adott formai jegy.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = lexikai hiba,

 i (aláhúzás + i) = ismétlődő lexikai hiba.

Nyelvtan, helyesírás

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

G = nyelvtani (grammatikai) hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetatlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,

H = helyesírási hiba.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba,

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,

→ (nyíl) = szórendi hiba,

 i (aláhúzás + i) = ismétlődő hiba.

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Értékelési skála (1. feladat)*Szókincs, kifejezés mód*

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a szöveg megértését.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. A szóhasználat néhány helyen nem megfelelő, ez azonban alig nehezíti a szöveg megértését.	A szöveg szókincese egyszerű. Sok a szóismétlés. A szóhasználat többször nem megfelelő. A hibák néhány helyen nehezítik a szöveg megértését.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a szöveg megértését.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondszerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondszerkesztésre. A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A vizsgázó egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondszerkesztése nem kellően változatos. Rendszerszerű hibákat ejt. A szövegben sok hiba van, a hibák többször nehezítik a szöveg megértését.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondszerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.

Második feladat**A javítás alapelvei**

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom	5
Szövegalkotás	5
Szókincs, kifejezőmód	5
Nyelvtan, helyesírás	5
Összesen	20

2. Amennyiben a feladat megoldása **bármelyik** értékelési szempont alapján **0** pontos, akkor az **összpontszám is 0 pont**.

3. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.

4. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése*Tartalom*

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki, és milyen mélységben tárgyalta azokat,
- megfelelően kifejtette és indokolta-e véleményét.

A témakifejtés során a vizsgázónak a megadott témát tágabb kontextusba kell helyeznie, továbbá ki kell fejtenie, és érvekkel alá kell támasztania véleményét (valamelyik irányító szempont kapcsán). A vizsgázónak mind **az öt irányító szempont**ra ki kell térnie dolgozatában. Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot csak személyes vonatkozásban tárgyal, az irányító szempont kifejtése csak részben megfelelő. Amennyiben a vizsgázó szó szerint átvesz egy vagy több mondatot a gondolati segítséget nyújtó segédanyagból, a lemásolt rész nem vehető figyelembe az adott irányító szempont értékelésekor. Egy szinten belül (4–3 vagy 2–1) az irányító szempontok kifejtésének részletessége értékelhető.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a Tartalom szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezőmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontoknál.

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e a szöveg gondolatmenete, azaz az irányító szempontok, valamint az ezekhez kapcsolódó gondolatok és a vizsgáló véleményét alátámasztó érvek elrendezése,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgáló a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit,
- megfelelő-e a formai tagolás.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemei

A szöveget a mondatok halmazától a kohézió különbözteti meg, amit a szöveget alkotó elemek jelentésének szerves összefüggése és a szerkezeti összekapcsoltság biztosít. A szöveg egységét biztosító jelentés szintű kapcsolatteremtés leggyakoribb eszközei a következők:

- teljesen vagy részben ismétlődő szavak, szószerkezetek,
- szinonimák,
- a szavak és szószerkezetek jelentése között lehetséges néhány viszony (ellentét, ok-okozati viszony stb.),
- a mondatok logikai-tartalmi elrendezése (ok-okozat, általános-konkrét stb.).

A mondatok kapcsolódását biztosító nyelvtani, szerkezeti kapcsolóelemek:

- az önálló mondatok közötti kötőszók,
- rámutató szók (különféle névmások, határozószók),
- egyéb nyelvtani viszonyító elemek (igeragozás, középfok stb.).

A *Szövegalkotás* szempontnál a *Tartalom* szemponttól függetlenül kell eljárni, és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A 4–3 és a 2–1 pontos sávoknál a formailag nem megfelelően tagolt szövegeket az alacsonyabb pontszámmal kell értékelni. Ez nem jelenti azonban azt, hogy a formailag tagolt, de kevésbé logikus felépítésű szövegek nem értékelhetők az alacsonyabb pontszámmal.

Szókincs és kifejezés mód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgáló által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatos).

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgáló által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak,
- megfelel-e a nyelvhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatosak a nyelvtani struktúrák és a mondat szerkesztés).

A *Szókincs, kifejezés mód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* értékelési szempontoknál az hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a *Szókincs, kifejezés mód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

Javítási jelrendszer

Tartalom

A tartalmi szempontok teljesítését a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a szempont sorszámanak megadásával:

④ (bekarikázott szám) = teljesített tartalmi szempont,

√3 (hiányjel + szám) = nem tárgyalt tartalmi szempont,

2– (szám + mínuszjel) = nem megfelelően kifejtett, de érintett tartalmi szempont.

Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot a szövegben több helyen tárgyal, a szempont teljesítését az utolsó említés helyénél kell jelölni.

Szövegalkotás

A Tartalom szempontnál használt számozás segít e szempont megítélésénél is.

Szókincs, kifejezés mód

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

L = lexikai hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetatlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó.

A formai jegyeket levél esetében a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

Dátum = D

Megszólítás = M

Köszönés = K

Aláírás = A

A teljesítés minőségét mutató jelek:

K (betű) = az adott formai jegy teljesítése helyes,

√K (hiányjel + betű) = hiányzik vagy nem elfogadható az adott formai jegy,

K (aláhúzott betű) = elfogadható, bár hibás az adott formai jegy.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = lexikai hiba,

 i (aláhúzás + i) = ismétlődő lexikai hiba.

Nyelvtan, helyesírás

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

G = nyelvtani (grammatikai) hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetatlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,

H = helyesírási hiba.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba,

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,

→ (nyíl) = szórendi hiba,

 i (aláhúzás + i) = ismétlődő hiba.

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Értékelési skála (2. feladat)*Tartalom*

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó öt irányító szempont kifejtésével részletesen és megfelelő mélységben dolgozta ki a témát. Részletesen kifejtette, és érvekkel megfelelően alátámasztotta véleményét.	A vizsgázó négy-három irányító szempontot megfelelő mélységben dolgozott ki. Az ötödik szempontot csak részben, vagy egyáltalán nem tárgyalta. A vizsgázó törekedett arra, hogy részletesen kifejtse, és érvekkel alátámassza véleményét.	A vizsgázó nem fejtette ki részletesen véleményét, alig érvelt.	A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki, de nem részletesen. A vizsgázó nem fejtette ki megfelelően véleményét.

Szövegalkotás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió. A szöveg formai tagolása megfelelő.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése nagyrészt logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra. A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok nagyrészt szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. Sok a gondolati ismétlés. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra. Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.	Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, túlnyomórészt izolált mondatok halmazából áll.

Szókincs, kifejezés mód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a szöveg megértését.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. A szóhasználat néhány helyen nem megfelelő, ez azonban alig nehezíti a mondanivaló megértését.	A szöveg szókincsa egyszerű. Sok a szóismétlés. A szóhasználat többször nem megfelelő. A hibák néhány helyen nehezítik a szöveg megértését.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a szöveg megértését.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, és mondat szerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondat, alaktan, helyesírás) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre. A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondat, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A vizsgázó egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondat szerkesztése nem kellően változatos. Rendszerszerű hibákat ejt. A szövegben sok hiba van, a hibák többször nehezítik a mondanivaló megértését.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondat szerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.